

Midlertidige IAS regler for forsikringskontrakter

Den 31. juli 2003 offentliggjorde IASB (International Accounting Standards Board) udkast til en IFRS (International Financial Reporting Standard) om regnskabsmæssig behandling af forsikringskontrakter (Exposure Draft - ED 5). Det er første fase af IASBs forsikringsprojekt. Anden fase i 2007 vil føre til en fuldstændig standard for forsikringskontrakter.

Første fase – ED 5 – indeholder kun begrænsede ændringer til den regnskabspraksis, som forsikrings-selskaberne anvender for forsikringskontrakter i dag. Danske forsikringsselskaber, der skal anvende IAS/IFRS, kan således i høj grad fortsætte med den nuværende regnskabspraksis for forsikringskontrakter. ED 5 indeholder dog specifikke bestemmelser på visse områder, eksempelvis fjernes muligheden for at indregne katastrofe- og udjævningshensættelser.

Der har ikke hidtil været en IFRS om forsikringskontrakter, og forsikringskontrakter er undtaget fra eksisterende IAS/IFRS, eksempelvis standarderne om hensatte forpligtelser, finansielle instrumenter og immaterielle aktiver.

De største udfordringer ved danske forsikringsselskabers overgang til IFRS er efter vores vurdering:

1. Klassifikation og opdeling af produkter i henholdsvis forsikringskontrakter, der skal behandles efter ED 5, og finansielle kontrakter, der skal behandles efter IAS 39.
2. Omfattende oplysningskrav i henhold til ED 5.
3. Overholdelse af IAS/IFRS i øvrigt, særligt IAS 39 om finansielle aktiver og forpligtelser.
4. Forberedelse til anden fase af forsikringsprojektet, herunder bl.a.:
  - krav til indregning og måling af forsikringskontrakter,
  - skøn over fremtidige pengestrømme,
  - valg af diskonteringsats og
  - præsentation af periodens indtjening.

I dette nyhedsbrev gennemgår vi indholdet af ED 5 og sætter fokus på konsekvenserne for danske forsikringsselskaber, der for de børsnoterede selskabers vedkommende skal aflægge koncernregnskab i henhold til IFRS fra og med 2005.

1. Udkastet i hovedtræk

ED 5 gælder for forsikringskontrakter, som en virksomhed udsteder, samt for genforsikringskontrakter, som en virksomhed enten udsteder eller tegner.

ED 5 omfatter ikke behandlingen af forsikringskontrakter i forsikringstagerens regnskab.

Hovedindholdet af ED 5 kan beskrives i følgende 9 punkter:

1. Definition af en forsikringskontrakt. Definitionen fører til, at et forsikringsprodukt skal behandles som finansielt instrument, såfremt produktet ikke indeholder væsentlig forsikringsrisiko.
2. Afgrænsningen til finansielle instrumenter. Det skal identificeres, hvilke forsikringsprodukter, der er omfattet af ED 5, og hvilke der er omfattet af IAS 39.
3. Indbyggede afledte finansielle instrumenter skal identificeres, udskilles og måles særskilt til dagsværdi i henhold til IAS 39, hvis det indbyggede afledte finansielle instrument ikke er omfattet af definitionen på en forsikringskontrakt, og hvis hele kontrakten ikke i forvejen er målt til dagsværdi.
4. Forsikringskontrakter skal opdeles, hvis der er elementer af opsparing eller lån, der skal måles i henhold til IAS 39, typisk til dagsværdi. Væsentlige dele af livs- og pensionsprodukterne er undtaget fra kravet om opdeling.
5. Muligheden for at anvende katastrofe- og udjævningshensættelser fjernes.
6. En tabsindregningstest skal sikre, at der foretages tilstrækkelige hensættelser til konstaterede og truende tab på eksisterende forsikringskontrakter.
7. Præsentationskrav til genforsikring, herunder modregningsforbud.
8. Omfattende oplysningskrav, herunder
  - politikker for styring af forsikringsrisici,
  - afvikling af erstatningshensættelser,
  - vilkår og betingelser for forsikringskontrakter med væsentlig indflydelse på fremtidige pengestrømme og
  - oplysninger om rente- og kreditrisici.
9. Dagsværdien af forsikringsaktiver og -forpligtelser skal oplyses, dog først fra og med regnskabsår, der udløber den 31. december 2006 (uden sammenligningstal). Dagsværdien for forsikringskontrakter er endnu ikke defineret af IASB.

ED 5 træder i kraft for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2005 og giver visse lempelser i forhold til bestemmelser i IASB begrebsrammen, herunder IAS 8 om anvendt regnskabspraksis.

Forsikringsselskaber kan dermed i høj grad fortsætte med den nuværende regnskabspraksis for forsikringskontrakter. Eksempelvis kan det være relevant for danske skadesforsikringsselskaber, at erhvervsomkostninger fortsat tillades aktiveret, selv om de ikke opfylder kriterierne for indregning som aktiv i henhold til IASB begrebsrammen.

ED 5 indeholder krav om, at regnskabspraksis for forsikringskontrakter kun må ændres, hvis årsregnskabet bliver mere relevant og pålideligt i forhold til IFRS. Forsikringsselskaber kan derfor i henhold til ED 5 fortsætte med at anvende eksisterende (men ikke indførte) regnskabspraksis, som omfatter:

- måling af forsikringsforpligtelser uden diskontering,
- måling af forsikringsforpligtelser med særlig stor forsigtighed,
- måling med en diskontering, som afspejler det fremtidige investeringsafkast af egne aktiver,
- måling af kontraktmæssige rettigheder til fremtidige investeringshonorarer (management

fees) til beløb, der overstiger dagsværdien for lignende ydelser, og

- anvendelse af forskelligartet regnskabspraksis for datterselskabers forsikringsforpligtelser (og eventuelle tilknyttede aktiverede erhvervsomkostninger) i koncernregnskabet.

Deloitte & Touche mener

ED 5 tillader anvendelse af forskelligartet regnskabspraksis for datterselskaber i samme forsikringskoncern. Dette er markant forskelligt fra et af de grundlæggende principper for koncernregnskaber, men det er formentlig en uundgåelig konsekvens af faseopdelingen i forsikringsprojektet og den eksisterende uensartede regnskabspraksis for forsikringsforpligtelser på tværs af landegrænserne.

1.1 Formål med ED 5 – faseopdeling

IASB har vurderet, at det ikke vil være muligt at afslutte projektet om regnskabsmæssig behandling af forsikringskontrakter, inden de børsnoterede virksomheder skal følge IFRS i 2005. IASB har derfor opdelt projektet i to faser.

IFRS for forsikringskontrakter

Fase 1 implementeres
pr. 1. januar 2005

Fase 2 implementeres
pr. 1. januar 2007

Definition af
forsikringskontrakt

Afgrænsning til finansielle
instrumenter → IAS 39

Udskillelse af indbyggede
afledte finansielle instrumen-
ter → IAS 39

Opdeling i forsikringskontrakt
og opsparingsdel/låneforhold
→ IAS 39

Fjernelse af katastrofe- og
udjævningshensættelser

Tabindregningstest

Regler om genforsikring, her-
under modregningsforbud

Omfattende oplysningskrav

Oplysning af dagsværdi
fra 31.12.2006

Måling af dagsværdi

Forsikringsaktiver og -forplig-
telser

Skøn over fremtidige penge-
strømme

Fornyelser og forsikringskon-
trakter

Diskontering

Hensættelser til risici og usik-
kerhed

Periodens indtjening

Formålet med den første fase (ED 5) er at:

- udvikle en standard for forsikringskontrakter uden at kræve større fundamentale ændringer,
- fastsætte enkelte væsentlige bestemmelser for indregning og måling og
- stille krav om visse minimumsoplysninger om udstedte forsikringskontrakter.

IASB opfatter ED 5 som et springbræt til anden fase af projektet. IASB har forpligtet sig til at færdiggøre anden fase uden forsinkelser, så snart man har undersøgt alle relevante principielle og praktiske spørgsmål og har afsluttet en høringsproces. Anden fase skal føre

til en fuldstændig standard, der forventes at foreligge i udkast i 2004 eller starten af 2005, og som forventes at indeholde bestemmelser om indregning og måling til dagsværdi i stedet for de midlertidige lempelser i ED 5.

Planen er som illustreret i figuren, at forsikringsseksker skal implementere ED 5 i 2005, give yderligere oplysninger om dagsværdier for forsikringsaktiver og forsikringsforpligtelser i årsregnskabet for 2006 og implementere den endelige, fuldstændige standard for forsikringskontrakter i 2007/2008.

2. Første fase: Konsekvenser for forsikringskontrakter

2.1 Definition af en forsikringskontrakt

Definitionen af en forsikringskontrakt er et meget centralt emne i den første fase. Definitionen er nødvendig for at identificere, hvilke forsikringsprodukter, der er omfattet af ED 5 og dermed af de midlertidige lempelser, samt hvilke der er omfattet af IAS 39.

En forsikringskontrakt defineres i ED 5 som:

“en kontrakt, hvori en part (forsikringsselskabet) accepterer en væsentlig forsikringsrisiko ved at aftale med en anden part (forsikringstageren) at kompensere forsikringstageren eller anden begunstiget, hvis en nærmere fastsat uvis fremtidig hændelse (forsikringsbegivenheden) ugunstigt påvirker forsikringstageren eller anden begunstigede.”

Udkastet indeholder et appendiks, der fastlægger retningslinjer blandt andet for begreberne væsentlig forsikringsrisiko og uvis fremtidig hændelse, og der gives en række eksempler på kontrakttyper, som henholdsvis opfylder og ikke opfylder definitionen.

Forsikringsrisiko defineres negativt i forhold til finansiel risiko. Forsikringsrisiko er således risiko, bortset fra finansiel risiko¹, som overføres fra forsikringstageren til forsikringsselskabet.

Forsikringsrisikoen er væsentlig, hvis den forsikrede begivenhed med rimelighed vil medføre en væsentlig

ugunstig ændring i nutidsværdien af forsikringsselskabets fremtidige nettopengestrømme fra kontrakten.

2.2 Afgrænsning til finansielle instrumenter

ED 5 lægger efter vores vurdering op til klassifikation af forsikringskontrakter (ED 5), finansielle instrumenter (IAS 39) og andre kontrakter som angivet i tabellen nederst på siden.

Det bemærkes, at arbejdsgivers aktiver og forpligtelser vedrørende medarbejderes pensionsordninger er undtaget fra ED 5 og hører under IAS 19 (personaleydelser). Dette får indflydelse på livs- og pensionselskabers regnskabsaflæggelse vedrørende pensionsordninger for koncernens egne medarbejdere.

Definitionen af en forsikringskontrakt medfører sandsynligvis, at banker skal overveje, hvorvidt visse kreditgarantier falder indenfor definitionen, hvis banken i virkeligheden "forsikrer" en tredjepart.

Indskud på produkter, der defineres som finansielle instrumenter, eksempelvis rene opsparingsprodukter og rene unit-link produkter uden forsikringsmæssige risici, vil fremover ikke skulle føres som præmieindtægter i resultatopgørelsen, men derimod som indskud direkte i balancen.

For blandede produkter, der opfylder definitionen af forsikringskontrakter, kræver ED 5, at der skal ske udskillelse af eventuelle indbyggede afledte finansielle instrumenter, ligesom der skal sikres opdeling, indregning og måling af eventuelle elementer af opsparing eller lån, se afsnit 2.3 og 2.4.

Klassifikation af forsikringskontrakter og finansielle instrumenter m.fl.

Forsikringskontrakter (ED 5)	Finansielle instrumenter (IAS 39)	Andre kontrakter
<ul style="list-style-type: none"> - Skadesforsikringer (tyveri, indbo, bil, rejse, ansvar o.s.v.). - Produktansvarsforsikringer, indirekte tegnet på vegne af producent. - Livs- og pensionsforsikringer. - Invalide- og sygeforsikringer. - Opsparingsprodukter med skønsmæssig bonusuddeling. - Livsvarige løbende ydelser og pensioner. - Debitorforsikring og finansielle garantier, hvor forsikringstageren er eksponeret overfor et tab. - Genforsikring, som overfører forsikringsrisici. 	<ul style="list-style-type: none"> - Investerings- og opsparingsprodukter uden væsentlig forsikringsrisiko (f.eks. rene unit-link kontrakter) eller som primært indeholder finansielle risici. - Rene opsparingsprodukter uden skønsmæssig bonusuddeling. - Finansielle garantier, hvor forsikringstageren ikke er eksponeret overfor et tab. - Finansiell reassurance, som tilbagefører al væsentlig forsikringsrisiko til forsikringstager. 	<ul style="list-style-type: none"> - Produktgarantier direkte udstedt af producent (IAS 18 og IAS 37). - Arbejdsgiverens aktiver og forpligtelser under medarbejderes pensionsordninger (IAS 19). - Egenkapitalinstrumenter udstedt af selskabet selv. - Spil.

¹Finansiel risiko defineres som risikoen for en mulig fremtidig ændring i en eller flere af en specificeret rentesats, en aktiekurs, en råvarepris, en valutakurs, et prisindeks, en kreditvurdering, et kreditindeks, eller lignende variable. Når der er tale om ikke-finansielle variable, er dette dog betinget af, at variablen ikke er relateret til en af kontraktparterne,

2.3 Indbyggede afledte finansielle instrumenter

Hvis hele forsikringskontrakten ikke allerede måles til dagsværdi, skal indbyggede afledte finansielle instrumenter udskilles og måles særskilt, medmindre de opfylder definitionen på en forsikringskontrakt.

Regelsættet i IAS 39 om, at indbyggede afledte finansielle instrumenter skal udskilles fra hovedkontrakten og måles til dagsværdi, vil for visse livsforsikringskontrakter medføre større systemændringer, som er vanskelige at implementere inden 2005. For at afhjælpe dette, introducerer ED 5 særlige lempelser i den første fase. Eksempelvis er en option for forsikringstageren til at tilbagekøbe kontrakten til et fastsat beløb undtaget fra kravet om behandling efter IAS 39, ligesom opsparingskontrakter med skønsmæssig bonusuddeling er undtaget.

Et indbygget afledt finansielt instrument, der ikke er omfattet af ovenstående undtagelser, skal udskilles fra forsikringskontrakten og måles til dagsværdi, og ændringerne i dagsværdien indregnes i resultatopgørelsen.

Selv hvis reglerne medfører, at et indbygget afledt finansielt instrument ikke skal måles særskilt i resultatopgørelse og balance, vil der stadig være krav om noteoplysning heraf, hvis der er væsentlige risici.

Deloitte & Touche mener

Trods kravet om særskilt måling af indbyggede afledte finansielle instrumenter skal danske livsforsikringsselskaber eksempelvis ikke måle rentegarantier særskilt til dagsværdi, når de forsikringsmæssige hensættelser opgøres til markedsværdi, og værdien af rentegarantier dermed allerede er indregnet til markedsværdi.

Indbyggede afledte finansielle instrumenter er et komplekst område, og selvom der med udkastet er udsendt en række eksempler (primært med fokus på livsforsikring), er der behov for yderligere fortolkning.

2.4 Opdeling i forsikringskontrakt og opsparingsdel/låneforhold

ED 5 foreskriver opdeling (unbundling), hvis følgende to forhold er opfyldt:

- forsikringskontrakten indeholder et element af enten opsparing eller lån (deposit component), som ellers ikke indregnes i henhold til den anvendte regnskabspraksis, og
- pengestrømmene fra forsikringselementet ikke påvirker opsparings-/låneelementet.

Elementet af opsparing eller lån skal behandles som finansielt aktiv eller forpligtelse i henhold til IAS 39.

Traditionelle livs- og pensionsforsikringer med tilbagekøbsværdi eller værdi ved udløb er direkte undtaget fra

kravet om opdeling under forudsætning af, at forsikringsselskabet indregner alle forpligtelser til at betale forsikringsmæssige ydelser til forsikringstageren.

Deloitte & Touche mener

Kravet om opdeling er formentlig indført med speciel tanke på finansiell reassurance, idet bestemmelsen skal opfange forhold, hvor betalinger fra en part automatisk vil medføre tilbagebetalinger fra den anden part i en fremtidig periode.

Bestemmelsen sikrer opførelsen af et aktiv eller passiv, der afspejler det reelle finansielle forhold.

Bestemmelsen forventes at have lille betydning for danske selskaber.

2.5 Fjernelse af katastrofe- og udjævningshensættelser

I henhold til IAS 37 om hensatte forpligtelser er katastrofe- og udjævningshensættelser ikke reelle forpligtelser for forsikringsselskabet på balancedagen, og muligheden for at indregne sådanne hensættelser fjernes med ED 5.

IASB foreslår, at der i stedet foretages henlæggelser på egenkapitalen, hvis selskaber finder det påkrævet at etablere et særligt beredskab svarende til de hidtidige katastrofe- og udjævningshensættelser.

Deloitte & Touche mener

Katastrofe- og udjævningshensættelser defineres i ED 5 som mulige fremtidige krav på fremtidige forsikringskontrakter. Sådanne katastrofe- og udjævningshensættelser skal fjernes.

For indgåede forsikringskontrakter skal foretages en tabsindregningstest (loss recognition test, jævnfør nedenfor), hvor der skal tages hensyn til forventninger til de fremtidige pengestrømme fra kontrakterne. Der er efter vores opfattelse tvivl om, hvorledes der skal tages hensyn til risiko for katastrofeskader på indgåede kontrakter, og IASB bør derfor tydeliggøre dette forhold.

2.6 Tabsindregningstest

ED 5 foreskriver, at forsikringsselskabet skal udføre en tabsindregningstest ved hver regnskabsafslutning. Testen udføres ved hjælp af aktuelle vurderinger af fremtidige pengestrømme fra forsikringskontrakter og kræver, at forsikringsselskabet straks udgiftsfører ethvert tab.

ED 5 foreskriver ikke nærmere, hvorvidt tabsindregningstesten skal foregå på kontraktniveau eller pr. kontrakttype. Der er ligeledes ikke fastsat bestemmelser for, hvilke omkostninger, der skal indregnes, herunder eksempelvis skadesbehandlingsomkostninger og administrationsomkostninger.

Det bliver sandsynligvis ikke nødvendigt at ændre praksis i danske forsikringsselskaber, forudsat at testen anvender de senest opdaterede oplysninger og indeholder vurdering af ikke afløben risiko.

2.7 Genforsikring

ED 5 fastsætter, at genforsikringsaktiver ikke må modregnes i forsikringsforpligtelser, ligesom indtægter eller omkostninger fra genforsikringskontrakter ikke må modregnes i indtægter eller omkostninger fra de tilknyttede forsikringskontrakter.

Herudover specificerer ED 5 krav til regnskabsmæssig behandling af genforsikring, blandt andet:

- Cedenten (forsikringsselskabet, der genforsikrer sin risiko) må ikke ændre målingen af forsikringsforpligtelserne begrundet i købet af genforsikring.
- På tidspunktet for tegning af en genforsikringskontrakt må cedenten maksimalt indtægtsføre et beløb svarende til kompensationen for udgiftsførte erhvervsomkostninger.
- Hvis cedenten har betalt mindre end bogført værdi af den genforsikrede forpligtelse (eksempelvis fordi forpligtelsen ikke er diskonteret), indtægtsføres forskellen på et systematisk og rationelt grundlag over dækningsperioden.
- Hvis cedenten omvendt har betalt mere end den bogførte værdi af forpligtelsen, tages dette som indikation for, at forpligtelsen er bogført for lavt, hvilket skal overvejes ved tabsindregningstesten.
- Cedenten skal vurdere sine rettigheder i henhold til genforsikringskontrakten ved anvendelse af IAS 36 (værdiforringelse af aktiver).

2.8 Omfattende oplysningskrav

ED 5 introducerer omfattende oplysningskrav, der blandt andet omfatter oplysninger om:

- anvendt regnskabspraksis for forsikringskontrakter,
- ledelsens politikker for styring af forsikringsrisici, følsomhedsanalyser ved ændring i centrale variable og koncentrationer af risici,
- oversigter over afvikling af erstatningshensættelser,
- vilkår og betingelser for forsikringskontrakter med væsentlig indflydelse på fremtidige pengestrømme,
- fremgangsmåden ved fastsættelse af væsentlige forudsætninger for indregning og måling samt effekten af ændringer i forudsætningerne,
- rente- og kreditrisici og i visse tilfælde også den risiko man udsættes for på markedet, og
- de beløb i forsikringsselskabets årsregnskab, som stammer fra forsikringskontrakter.

2.9 Oplysning af dagsværdi

ED 5 kræver oplysning af dagsværdien af forsikringsselskabets forsikringsaktiver og forsikringsforpligtelser fra og med regnskabsår, der udløber 31. december 2006 (uden sammenligningstal).

ED 5 definerer ikke, hvorledes dagsværdien af forsikringskontrakter skal opgøres, og uddyber ikke, hvordan oplysninger af dagsværdien skal afgives, men vejled-

ning forventes at blive udarbejdet i forbindelse med anden fase af forsikringsprojektet. Kravet skal således ses som en forberedelse til anden fase.

3. Anden fase: Fuldstændig regnskabsmæssig behandling af forsikringskontrakter

Anden fase tilsigter at tage fat på problemstillinger vedrørende indregning og måling af forsikringskontrakter. Dette betyder formentlig, at alle forsikringskontrakter skal måles til dagsværdi ved at anvende de bedst mulige skøn og forudsætninger samt en risikofri diskonteringsats.

En række vigtige spørgsmål mangler endnu at blive besvaret, herunder:

- Må ikke-finansielle variable og forudsætninger være virksomhedsspecifikke? Det vil sige, må selskabet inddrage egne erfaringer om for eksempel opsigelse af forsikringskontrakter samt omkostningsprocenter i opgørelsen af forsikringsmæssige forpligtelser?
- I hvilket omfang må forsikringsselskaber indregne fremtidige pengestrømme vedrørende fornyelser i opgørelsen af dagsværdien?
- I hvilket omfang skal forsikringsselskaber indtægtsføre en del af det fremtidige resultat af nytegnede forsikringskontrakter allerede på tegningstidspunktet? Såfremt hensættelse til risiko og usikkerhed pr. forsikringskontrakt svarer til nutidsværdien af det fremtidige resultat af forsikringskontrakten, vil resultatet på kontraktindgåelsestidspunktet være ubetydeligt.

Indtil anden fase er gennemført, er det et problem, at der i mange europæiske forsikringsselskaber ikke er sammenhæng mellem måling af aktiver og forpligtelser. Hovedparten af et forsikringsselskabs finansielle aktiver skal måles til dagsværdi i henhold til IAS 39, hvorimod ED 5 giver mulighed for, at forsikringsselskaber fortsætter med at anvende den hidtidige regnskabspraksis for forsikringsforpligtelser, som i mange lande endnu ikke er dagsværdi.

Den manglende sammenhæng i måling af aktiver og forpligtelser medfører volatilitet i resultatopgørelsen og egenkapitalen. Den europæiske forsikringsbrancheforening, CEA, kalder det kunstig volatilitet, fordi forsikringsselskaber ledes langsigtet og søger at udligne volatiliteten over tid. IASB har umiddelbart i forbindelse med forsikringsprojektet og IAS 39 forbedringsprojektet afvist at introducere en ny kategori for måling af aktiver, der anvendes til risikostyring af forsikringsforpligtelser.

Deloitte & Touche mener

Årets resultat kan ikke anvendes isoleret ved en performanceanalyse af et forsikringsselskab, hverken når der anvendes amortiseret kostpris- eller markedsværdibaseret årsregnskab. Komplexiteten af specielt livsforsikrings- og pensionssektoren gør, at et årsregnskab først kan anvendes til performanceanalyser, når det suppleres med relevante noteoplysninger om omkostningsresultat, risikovægtet investeringsafkast, solvensrelaterede nøgletal og risikoprofil i investeringsporteføljen såvel som i kundeporteføljen.

Overordnet synes det dog åbenlyst, at markedsværdioplysninger om såvel aktiv- som passivside er relevante til interne styringsformål, til ledelsesinformation og til investorinformation.

Forsikringsbranchen i visse lande, særligt i Central- og Sydeuropa, fremfører, at der er uforholdsmæssige store omkostninger forbundet med en overgang til markedsværdier/dagsværdier. Det er korrekt, at der i selskaber, som ikke anvender markedsværdier på passivside, vil være omkostninger forbundet med at etablere systemer og registreringer. En sådan investering må imidlertid markant forbedre den interne risikostyring såvel som ledelsesrapporteringen, og skal således ikke alene ses som en meromkostning grundet øgede eksterne regnskabskrav.

Komplexiteten i livsforsikrings- og pensionsbranchens årsregnskaber øges af, at de enkelte lande har meget forskellige regler for, hvorledes overskud fordeles mellem aktionærer og forsikringstagere (kontributionsprincippet). IASB har ikke på nuværende tidspunkt fastsat regler for fordelingen mellem egenkapital og gæld til forsikringstagerne.

4. Konsekvenser for danske forsikringsselskaber

Det må forventes, at der også i danske selskaber vil være en del arbejde med at klassificere produkterne som forsikringskontrakter henholdsvis finansielle kontrakter, samt identificere hvor der skal ske opdeling af kontrakterne eller udskillelse af indbyggede afledte finansielle instrumenter. Problemstillingerne bliver formentlig mest relevante indenfor rene opsparingsprodukter og unit-link, visse kontrakter indenfor kautions- og garantiforsikring samt indenfor finansiell reassurance. I det omfang, et forsikringsprodukt ikke er omfattet af ED 5, vil præmier/bidrag blive indregnet direkte i balancen udenom resultatopgørelsen. Denne ændring vil medføre reduktion af resultatopgørelsens poster: ”præmieindtægter” og ”forøgelse af forsikringsmæssige hensættelser” samt en ændret klassifikation i balancen.

Fjernelsen af katastrofe- og udjævningshensættelser giver næppe anledning til systemmæssige ændringer i

danske selskaber, men kan have en stor indflydelse på udsvingene i selskabernes fremtidige resultater.

Det må forventes, at der vil være en del arbejde i relation til at sikre, at systemerne understøtter de data- og informationsbehov, som er konsekvensen af de øgede oplysningskrav blandt andet vedrørende forhold som afvikling i erstatningshensættelser, ledelsens politikker for risikostyring, vilkår og betingelser for væsentlige forsikringskontrakter, og oplysninger om rente- og kreditrisici.

Ud over problemstillinger vedrørende ED 5 giver overgangen til IAS/IFRS en række regnskabsmæssige og systemmæssige problemstillinger, herunder ikke mindst med hensyn til overholdelse af IAS 19, IAS 32 og IAS 39 samt oplysningskrav i øvrige standarder.

Danske livsforsikringsselskaber skal allerede i 2003 måle og indregne de forsikringsmæssige hensættelser til markedsværdi. Overgangen til dagsværdi i anden fase af IFRS forventes derfor primært at relatere sig til metoden for opgørelse af dagsværdien samt eventuel tilpasning af systemerne hertil.

5. IAS/IFRS for ikke-børsnoterede forsikringsselskaber i Danmark?

Den endelige standard baseret på ED 5 vil gælde for forsikringsselskaber, der skal eller frivilligt vælger at følge IAS/IFRS. Det er yderst spændende, om og i hvilket omfang Finanstilsynet vil overføre IFRS regelsættet til de danske regnskabsregler for forsikringsselskaber.

De foreløbige udmeldinger fra Finanstilsynet er gået i retning af en tilpasning af de danske regler, så de ikke strider imod IAS, men med begrænsede valgmulighederne for selskaberne. Dette giver interessante overvejelser eksempelvis med hensyn til kravet for børsnoterede selskaber om, at det alene er koncernregnskabet, der kræves aflagt efter IAS/IFRS, mens moderselskabets regnskab formentlig kan følge danske regler.

En generel og bred anvendelse af IFRS for alle selskaber vil give sammenlignelighed i branchen, men det vil være en forholdsmæssig stor administrativ byrde, man i så fald pålægger små og mellemstore selskaber.

Deloitte & Touche mener

Fuld implementering af IFRS vil være meget byrdefuld for de små og mellemstore selskaber.

Sammenligneligheden må kunne tilgodeses på udvalgte områder, uden at fuld implementering af IFRS kræves for branchen som helhed. Dette kunne være gennem lempeligere noteoplysningskrav for små og mellemstore forsikrings- og pensionselskaber.

Udgiver

Deloitte & Touche
 Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
 IAS Forsikring og Pension og
 IAS Center of Excellence

Adresse

Deloitte & Touche
 H.C. Andersens Boulevard 2
 1780 København V

Ansvarshavende redaktører

Lone Møller Olsen   lolsen@deloitte.dk   T 3376 3802
 Stig Enevoldsen   senevoldsen@deloitte.dk   T 3376 3691

Projektgruppen bag IAS/IFRS om forsikring

Birger Berg Nielsen   binielsen@deloitte.dk   T 3376 3264
 Leif Zilmer   lzilmer@deloitte.dk   T 3376 3802
 Lars Kronow   lkronow@deloitte.dk   T 3525 2786
 Søren Nielsen   sonielsen@deloitte.dk   T 3376 3644
 Martin Faarborg   mfaarborg@deloitte.dk   T 3376 3652

6. Afsluttende kommentarer

ED 5 er udkastet til en foreløbig standard med midlertidige lempelser i forhold til IASB begrebsrammen. Der er i høj grad tale om et kompromis, hvor forsikringselskaberne i henhold til ED 5 kan fortsætte med eksisterende national regnskabspraksis på forskellige områder vedrørende forsikringskontrakter, selvom det ellers ville stride imod IAS/IFRS. Det betyder, at der ikke kommer sammenlignelige regnskaber i forsikringsbranchen på tværs af landegrænserne i Europa i 2005

Deloitte & Touche mener

Hvis ED 5 var et oplæg til en endelig regnskabsstandard om forsikringskontrakter, ville det ikke være tilfredsstillende, idet udkastet tillader forskelligartet regnskabspraksis, som er i strid med IASB begrebsrammen. Som følge af 2005-tidsfristen i Europa er det imidlertid nødvendigt for IASB at udarbejde en foreløbig løsning for forsikringsbranchen samtidigt med, at der arbejdes videre mod en fuldstændig regnskabsstandard om indregning og måling af forsikringskontrakter med implementering senest i 2007/2008.

Som følge af, at livsforsikrings- og pensionsbranchen senest i 2003 har taget det store skridt til markedsværdier, er vi i Danmark længere fremme end mange andre lande i Europa. Tilbage står den ikke ubetydelige opgave at klassificere forsikringsprodukterne samt opdele visse forsikringskontrakter og udskille eventuelle indbyggede afledte finansielle instrumenter. Endelig er der en omfattende opgave i at indsamle grunddata, der er nødvendige for at leve op til de forøgede oplysningskrav. Det kan ikke udelukkes, at visse af disse nye oplysningskrav vil kræve ændringer/udvidelser i systemerne.

ED 5 er kun et udkast, og eventuelle uhensigtsmæssigheder bør medføre indsigelser, før selve standarden bliver vedtaget.

Deloitte & Touche opfordrer forsikrings- og pensionsbranchen til at indsende kommentarer og eventuelle bekymringer vedrørende ED 5 til IASB inden indsigelsesfristens udløb den 31. oktober 2003.

7. Deloitte & Touche anbefaler

Det er vores erfaring, at overgangen til IFRS er en kompleks og ressourcekrævende proces. Derfor bør planlægningen ske i god tid. Vi anbefaler, at forsikringselskabet allerede nu:

- analyserer og vurderer betydningen af overgangen til IFRS,
- begynder planlægningen af implementeringsprocessen hen imod 2005,
- identificerer de delområder, hvor selskabet allerede skal være på plads pr. 1. januar 2004, og
- opbygger viden i organisationen om IFRS.

Til gengæld anbefaler vi selskaberne at afvente selve implementeringen, indtil de nye og ændrede standarder (særligt den endelige standard baseret på ED 5 og ændringerne til IAS 39) er vedtaget, og konsekvenserne heraf er kendt.

Deloitte & Touche anbefaler

Start planlægning af overgang til IFRS nu, men afvent selve implementeringen.

Et godt sted at starte planlægningen er at læse publikationen **”Introduktion til de internationale regnskabsstandarder – IAS”, - se www.deloitte.dk.**

Hvis De ønsker yderligere information, henviser vi til www.iasplus.com (Deloitte & Touche's globale website om IFRS).